

NESİBE AYDIN EĞİTİM KURUMLARI

GAZİANTEP KAMPÜSÜ

Laboratuvar Güvenliği Politikası

Fen Bilimleri (Biyoloji, Kimya, Fizik)

Yürürlük Tarihi: 01.03.2026

I. Amaç ve Kapsam

Bu politika, Nesibe Aydın Eğitim Kurumları Gaziantep Kampüsü fen laboratuvarlarında gerçekleştirilen tüm laboratuvar faaliyetleri için asgari güvenlik gerekliliklerini belirler.

Bu politika aşağıdaki IB Diploma Programme (IBDP) uygulamalı çalışmalarını kapsar:

- laboratuvar dersleri
- öğrenci projeleri
- Internal Assessment (IA) araştırmaları
- bilim kulüpleri ve ders dışı bilim etkinlikleri
- hazırlık odaları ve laboratuvar depolama alanları

Bu politikanın amacı; öğretmenler, öğrenciler, personel ve ziyaretçiler için güvenli bir laboratuvar ortamı oluşturmak ve sürdürmek, yaralanma, hastalık, kazalar veya mülke zarar verilmesi riskini en aza indirmektir.

Bu politika ayrıca IB Diploma Programme fen derslerinin gerekliliklerine uygun güvenli ve sorumlu laboratuvar uygulamalarını destekler ve güvenlik, sorumluluk ve etik bilimsel araştırma kültürünü teşvik eder.

Bu politika kapsamında **laboratuvar**, potansiyel güvenlik riski oluşturabilecek malzemelerin veya ekipmanların kullanıldığı her türlü bilimsel veya deneysel faaliyetin gerçekleştirildiği alan olarak tanımlanır.

II. Gözetim ve Yetkilendirme

Laboratuvar güvenliği, Okul İş Sağlığı ve Güvenliği Komisyonu (OHSC) tarafından denetlenir.

OHSC, okul tarafından yetkilendirilmiş dış bir iş sağlığı ve güvenliği hizmet sağlayıcısı tarafından desteklenmektedir.

Dış İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmet Sağlayıcısı:

Alfa LED Sistemleri Mühendislik İnşaat Ortak Sağlık Güvenlik Birimi
Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi

OHSC, güvenlik risklerinin yeterince kontrol altına alınmadığı durumlarda laboratuvar prosedürlerinde değişiklik yapılmasını isteyebilir veya faaliyetleri durdurabilir.

III. Görev ve Sorumluluklar

Öğretmenler, Öğrenciler, Personel ve Ziyaretçiler

Laboratuvar faaliyetlerine katılan tüm bireyler güvenli bir ortamın sağlanmasından ortak sorumluluk taşır.

Bu kişiler:

- laboratuvar güvenlik kurallarına ve okul düzenlemelerine uymalı
- gerekli laboratuvar güvenliği eğitimlerini tamamlamalı
- deneyler sırasında tüm güvenlik talimatlarını takip etmeli
- uygun kişisel koruyucu ekipmanları (PPE) kullanmalı
- laboratuvar malzemelerini ve ekipmanlarını sorumlu şekilde kullanmalı
- kazaları, tehlikeleri veya güvensiz durumları derhal bildirmelidir.

Öğrenciler öğretmen gözetimi olmadan laboratuvar çalışması yapamaz.

Tüm bireylerin güvenlik ve sorumluluk kültürünün sürdürülmesine katkıda bulunması beklenir.

Laboratuvar Sorumlusu (Fen Bölüm Başkanı / Laboratuvar Yöneticisi)

Laboratuvar sorumlusu güvenli laboratuvar koşullarının sağlanmasından sorumludur.

Sorumlulukları:

- laboratuvarların güvenlik standartlarını karşılamasını sağlamak
- laboratuvar faaliyetlerini onaylamak
- gerektiğinde güvenli olmayan çalışmaları durdurmak
- güvenlik ekipmanlarının mevcut ve çalışır durumda olmasını sağlamak

Öğretmen (Faaliyet Sorumlusu)

Laboratuvar çalışmalarını yürüten öğretmen:

- deneylerden önce güvenlik talimatlarını vermeli
- laboratuvar çalışmalarını gözetim altında tutmalı
- öğrencilerin PPE ekipmanlarını doğru kullanmasını sağlamalı
- laboratuvar güvenlik kurallarını uygulamalı
- öğrenci araştırmalarını ve IA risk değerlendirmelerini onaylamalıdır.

Laboratuvar Teknisyeni / Laboratuvar Asistanı (varsa)

Laboratuvar teknisyeni:

- materyallerin güvenli şekilde hazırlanmasına
- kimyasalların doğru etiketlenmesine
- güvenli depolama ve atık yönetimi süreçlerine destek olur.

Bölüm Başkanları

Bölüm başkanları güçlü bir güvenlik kültürünün geliştirilmesini destekler.

Bu kapsamda:

- güvenlik sorumluluklarının açık şekilde belirlenmesini sağlar
- öğretmenlere güvenlik uygulamalarında destek olur
- laboratuvar güvenliği ile ilgili sorunların çözümüne katkı sağlar.

Okul Yönetimi

Okul yönetimi güvenli laboratuvar ortamının sürdürülebilmesi için gerekli tesislerin, ekipmanların, altyapının ve kaynakların sağlanmasından sorumludur.

Okul İş Sağlığı ve Güvenliği Koordinatörü

Koordinatör şu konularda destek sağlar:

- güvenlik eğitimlerinin planlanması
- risklerin belirlenmesi konusunda rehberlik
- laboratuvar güvenliği uygulamalarının izlenmesi

IV. Temel Öğrenci Laboratuvar Kuralları

Öğrenciler laboratuvar çalışmaları sırasında aşağıdaki kurallara uymalıdır:

1. Öğretmen gözetimi olmadan laboratuvara girilmez veya çalışma yapılmaz.
2. Yazılı ve sözlü tüm talimatlara uyulmalıdır.
3. İzin alınmadan prosedürler değiştirilmemeli veya kimyasallar karıştırılmamalıdır.
4. Laboratuvar tezgahlarında yemek, içmek, sakız çiğnemek, kozmetik kullanmak veya telefon kullanmak yasaktır.
5. Çalışma alanları temiz ve düzenli tutulmalıdır.
6. Acil durum ekipmanlarının yerleri bilinmelidir.
7. Dökülmeler, yaralanmalar veya ekipman hasarları hemen bildirilmelidir.

V. Kişisel Koruyucu Ekipman (PPE)

Laboratuvar çalışmaları için minimum PPE:

- koruyucu gözlük
- laboratuvar önlüğü veya apron
- kapalı ayakkabı

Gerekli durumlarda ek PPE:

- eldiven
- ısıya dayanıklı eldiven
- yüz koruyucu
- maske veya solunum koruyucu

Öğrenciler ayrıca:

- uzun saçlarını bağlamalı
- gevşek kıyafet ve takıları sabitlemelidir.

VI. Kimyasal Güvenliği

Tüm kimyasallar potansiyel olarak tehlikeli kabul edilmelidir.

Öğrenciler:

- kimyasal etiketlerini dikkatle okumalı
- yalnızca öğretmen tarafından verilen kimyasalları kullanmalı
- ağızla pipetleme yapmamalı
- kimyasalları tatmamalı
- koklama işlemini yalnızca öğretmen talimatıyla wafting yöntemi ile yapmalı
- küçük miktarlar kullanmalı
- kapları kapalı tutmalı
- kullanılmayan kimyasalları stok şişelerine geri döndürmemelidir.

Asit ve bazlarla çalışırken:

- öğretmen talimatları dikkatle izlenmelidir
- gerektiğinde asit suya eklenmelidir.

Kimyasallar cilt veya göz ile temas ederse:

- derhal su ile yıkanmalı
- öğretmene hemen bildirilmelidir.

VII. Isı, Alev, Cam Malzeme ve Ekipman

Laboratuvar ekipmanları kullanılırken:

- bek veya ısıtıcılar yalnızca öğretmen izni ile kullanılmalıdır
- yanıcı maddeler ısı kaynaklarından uzak tutulmalıdır
- ısıtılmış ekipmanların sıcak olduğu varsayılmalıdır
- maşa veya ısıya dayanıklı eldiven kullanılmalıdır
- cam malzemeler kullanım öncesi çatlak açısından kontrol edilmelidir
- kırık camlar özel kaplara atılmalıdır.

Elektrik güvenliği:

- sıvılar prizlerden uzak tutulmalıdır
- elektrikli cihazlar kuru ellerle kullanılmalıdır
- hasarlı kablolar derhal bildirilmelidir.

VIII. Biyolojik Güvenlik (IBDP Biyoloji)

Laboratuvar biyolojik güvenliği:

- insan kanı veya yüksek riskli biyolojik sıvılarla çalışılmaması
- mikroorganizmalarla çalışırken öğretmen talimatlarına uyulması

- deneylerden önce ve sonra yüzeylerin dezenfekte edilmesi
- laboratuvar çalışması sonrası ellerin yıkanması

Kesici aletler yalnızca öğretmen onayı ile kullanılmalı ve özel atık kaplarına atılmalıdır.

IX. Tehlikeli Maddeler

Tehlikeli maddelerin satın alınması, kullanılması, depolanması ve bertarafı yürürlükteki güvenlik düzenlemelerine uygun olmalıdır.

Bu maddeler:

- açık şekilde etiketlenmeli
- güvenli şekilde depolanmalı
- yalnızca eğitim amaçlı kullanılmalı
- uygun güvenlik prosedürlerine göre bertaraf edilmelidir.

X. Kontrollü Maddeler

Kontrollü maddeler içeren laboratuvar faaliyetleri ilgili yasal düzenlemelere ve okul politikalarına uygun olmalıdır.

Bu maddeler güvenli şekilde depolanmalı ve kayıt altına alınmalıdır.

XI. Ön-cü Kimyasallar ve Ekipman

Bazı kimyasallar veya ekipmanlar ek izleme gerektirebilir.

Öğretmenler bu maddelerin:

- yalnızca eğitim amaçlı kullanılmasını
- güvenli şekilde depolanmasını
- uygun şekilde izlenmesini sağlamalıdır.

Herhangi bir kötüye kullanım, kayıp veya hırsızlık derhal bildirilmelidir.

XII. Lazerler, X-Işınları ve Radyasyon Kaynakları

Lazer veya radyasyon gibi özel ekipmanların kullanımı güvenlik yönergelerine ve yasal düzenlemelere uygun olmalıdır.

Gerekli durumlarda önceden onay alınmalıdır.

XIII. Acil Durum Prosedürleri

Yangın, kimyasal dökülme, yaralanma veya ekipman arızası gibi durumlarda:

- çalışmalar derhal durdurulmalıdır
- laboratuvar sorumlusuna haber verilmelidir
- acil durum prosedürleri uygulanmalıdır.

Acil durum ekipmanları:

- yangın söndürücüler
- yangın battaniyeleri
- göz duşu istasyonları
- güvenlik duşları
- ilk yardım kitleri

her zaman erişilebilir olmalıdır.

XIV. Laboratuvar Atık Yönetimi

Laboratuvar atıkları uygun şekilde bertaraf edilmelidir.

Atıklar şu kategorilere ayrılmalıdır:

- kırık cam
- kesici atıklar
- kimyasal atık
- biyolojik atık

Tehlikeli maddeler yetkilendirilmedikçe lavabolara veya normal çöp kutularına atılmamalıdır.

XV. IA ve Araştırmalar İçin Risk Değerlendirmesi

IB Internal Assessment veya laboratuvar araştırmaları yapılmadan önce öğretmen tarafından risk değerlendirmesi onaylanmalıdır.

Risk değerlendirmesi şu unsurları içermelidir:

- potansiyel tehlikeler
- risk seviyesi

- güvenlik önlemleri
- gerekli PPE
- gözetim gereklilikleri

XVI. Laboratuvar Güvenlik Planı

Her laboratuvar aşağıdakileri içeren bir güvenlik planına sahip olmalıdır:

- risklerin belirlenmesi
- acil durum prosedürleri
- olay raporlama süreçleri
- laboratuvar güvenliğinden sorumlu kişiler

XVII. Politikanın Gözden Geçirilmesi

Bu politika güvenlik standartlarına ve okul uygulamalarına uygunluğun sağlanması amacıyla düzenli olarak gözden geçirilecektir.

Laboratuvar güvenliğini geliştirmek amacıyla gerekli güncellemeler yapılabilir.

EKLER

Öğrenci Laboratuvar Güvenliği Taahhütnamesi

(Öğrenciler laboratuvar çalışmalarına başlamadan önce okumalı ve imzalamalıdır)

NESİBE AYDIN EĞİTİM KURUMLARI
Gaziantep Kampüsü
IB Diploma Programme (DP)

Öğrenci Laboratuvar Güvenliği Taahhütnamesi

Öğrenci Adı: _____
Sınıf / Düzey: _____
Tarih: _____

Laboratuvar çalışmaları IB Diploma Programme fen derslerinin önemli bir parçasıdır.

Güvenli bir öğrenme ortamı sağlamak amacıyla tüm öğrenciler laboratuvar güvenlik kurallarını anlamalı ve uygulamalıdır.

Bu belgeyi imzalayarak, öğretmenim ve okul tarafından belirlenen laboratuvar güvenlik kurallarını anladığımı ve uygulayacağımı kabul ederim.

Öğrenci Sorumlulukları

Şunları kabul ediyorum:

- Öğretmenin verdiği tüm güvenlik talimatlarına uymayı
- Öğretmen gözetimi olmadan laboratuvar çalışması yapmamayı
- Gerektiğinde PPE kullanmayı
- Uzun saçlarımı bağlamayı ve takılarımı sabitlemeyi
- Laboratuvarda yemek yememeyi veya telefon kullanmamayı
- Kimyasalları güvenli şekilde kullanmayı
- Kimyasalları tatmamayı veya ağızla pipetleme yapmamayı
- Kazaları ve tehlikeleri hemen bildirmeyi
- Ekipmanları yalnızca amacı doğrultusunda kullanmayı
- Atık bertaraf kurallarına uymayı
- Deney sonrası ellerimi yıkamayı

Laboratuvar kurallarına uymamanın laboratuvar çalışmalarından çıkarılmaya yol açabileceğini anlıyorum.

Öğrenci Beyanı

Laboratuvar güvenlik kurallarını okudum ve anladım.

Laboratuvar çalışmalarında bu kurallara uyacağımı kabul ediyorum.

Öğrenci İmzası: _____

Tarih: _____

Veli Onayı (Önerilir)

Çocuğumun fen laboratuvar çalışmalarına katılacağını ve laboratuvar güvenlik kurallarına uyması gerektiğini anlıyorum.

Veli / Vasi Adı: _____

Veli / Vasi İmzası: _____

Tarih: _____